

L. V. SUKHOMLYNSKA

ORCID ID: 0000-0003-3055-5392

*Researcher of the Department of Pedagogical
Source Studies and Biographistics*

V. O. Sukhomlynskyi SSEL of Ukraine

e-mail: 1408koala@gmail.com

**V. SUKHOMLYNSKYI'S EPISTOLARY HERITAGE
IN "VASYL SUKHOMLYNSKYI:
COMMEMORATING THE 100TH ANNIVERSARY OF HIS BIRTH"
BIOBIBLIOGRAPHIC INDEX**

Abstract. In the research, attention has been focused on the relevance of the analysis of V. Sukhomlynskyi's epistolary heritage of as a source of modern historical and pedagogical research. References to published epistolaries included in the biobibliographic index "Vasyl Sukhomlynskyi: commemorating the 100th anniversary of his birth" (2018) have been studied. It has been stressed that a significant array of unpublished teacher's letters needs in-depth analysis and publication.

Keywords: V. Sukhomlynskyi, letters, epistolary heritage, correspondents, bibliographic index.

Н. В. ЧАЛА

ORCID: 0000-0003-4204-432X

молодший науковий співробітник

відділу педагогічного джерелознавства та біографістики

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

e-mail: Chanasa129@gmail.com

**ВІДОБРАЖЕННЯ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО
У БІОБІБЛІОГРАФІЧНОМУ ПОКАЖЧИКУ 1987 р.**

Анотація. Автор з'ясувала, що у біобібліографічному покажчику «В. О. Сухомлинський. Біобібліографія», який вийшов у 1987 р., уперше в бібліографічній сухомлиністиці виділено розділ «Листування» і представлено його зміст.

Ключові слова. В. Сухомлинський, біобібліографія, покажчик, листи.

Епістолярії, як джерело педагогічної біографістики, надзвичайно важливі. Окрім того, це ще й надійна скарбниця інформації про життя, суспільну та професійну діяльність особистості. Читаючи листи, можемо пізнати живу людину, її індивідуальність. Це підтверджує вивчення епістолярної спадщини

В. О. Сухомлинського. Його листи передовсім цінні, коли йдеться про педагогічну науку, проте ці листи, як своєрідний літературний твір, просто цікаво читати.

Тому й заслуговує на увагу видання, що в ньому представлено не лише бібліографію праць педагога, а й вперше у бібліографічній сухомлиністиці виділено в окрему рубрику «Листи». Це покажчик під назвою «В. О. Сухомлинський. Біобібліографія», що вийшов у київському видавництві «Радянська школа» у 1987 р. [1].

Покажчик налічує загалом 2211 позицій, складається з восьми розділів. У перших двох «Твори В. О. Сухомлинського» та «Переклади творів В. О. Сухомлинського» матеріал розміщено в хронологічному порядку за видами видань, а в межах кожного року – за алфавітом назв книг та статей. Усі публікації, що виходили українською і російською мовою, подано мовами оригіналу. У посібнику представлено бібліографічні описи педагогічних і художніх творів В. О. Сухомлинського, що вийшли в Україні, країнах близького та далекого зарубіжжя з 1958 до 1987 р.

Зазначимо, що одна із рубрик розділу посібника має назву «Листи» і представлена 10 позиціями. Саме в ній є бібліографічний опис листування педагога з різними кореспондентами, серед яких: *Невідомі листи В. О. Сухомлинського та уривки з листів В. О. Сухомлинського* (1972); *Вчителям м. Краматорська* (1976) та інші [1, с. 61]. Це лише невелика частина епістолярію, але висловлені там ідеї і тепер хвилюють вчителів не лише в Україні, а й далеко за її межами.

Майстерність В. Сухомлинського найяскравіше проявилася в тому, що звичайні, нібито буденні ситуації, він використовував як важливі фактори виховного впливу на дитину. Навіть маленький епізод, незначна подія з життя школи чи сім'ї стають для педагога темою змістовної розмови насамперед з учителями, учнями, їхніми батьками [2, с. 165].

У подальшому бібліографічні покажчики, зокрема ті, які уклали фахівці ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського (2001, 2008, 2014, 2018), рік у рік поповнювали бібліографічними описами епістоляріїв і оприлюднювали. Найширше ці відомості представлено в біобібліографічному покажчику «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження» [3]. Порівнюючи бібліографічний покажчик 1987-го, який містив 10 описів епістоляріїв і видання 2018 року (52 описи), спостерігаємо, що інтерес дослідників, журналістів та широкого загалу до листування видатного педагога зростає.

Отож, хоча покажчик «В. О. Сухомлинський. Біобібліографія» (1987) й містить невелику частку бібліографічних описів епістолярної спадщини В. О. Сухомлинського, він першим відкрив ще одну грань багатой і різноманітної творчої спадщини педагога, яка і досі малодосліджена, недостатньо вивчена і потребує подальшої праці науковців.

Список використаних джерел

1. V. A. Suhomlinskij : biobibliografiya / sost.: A. I. Suhomlinskaya, O. V. Suhomlinskaya. Kiev : Рад. шк., 1987. 255 s.
2. Завгородня Т. К. Педагогіка В. О. Сухомлинського : монографія / Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 209 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9309/1/Монографія%20Сухомлинський.pdf> (дата звернення: 15.05.2023).

3. Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін. ; наук. консультант О. В. Сухомлинська ; наук. ред. Л. Д. Березівська ; бібліогр. ред. Є. Ф. Демида. Вінниця : Твори, 2018. 395 с. (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 12).

UDC [016:929Сухомлинський]:82-6

N. V. CHALA
ORCID: 0000-0003-4204-432X
Junior Researcher
of the Department of Pedagogical Source Studies and Biographistics at
V. O. Sukhomlynskyi SSEL of Ukraine
e-mail: Chanasa129@gmail.com

DISPLAY OF THE EPISTOLARY HERITAGE OF V. SUKHOMLYNSKYI IN THE BIOBIBLIOGRAPHICAL INDEX OF 1987

Abstract. The author has found out that in the biobibliographic index “V. O. Sukhomlynskyi. Biobibliography” published in 1987, the section “Correspondence” has been highlighted and its content has been presented for the first time in bibliographic Sukhomlinistics.

Keywords. V. Sukhomlynskyi, biobibliography, index, letters.

М. І. ШУЛЬГАЧ
ORCID ID: 0009-0001-3369-2678
здобувачка наукового ступеня доктора філософії
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне
e-mail: shulhach.mariya22@rshu.edu.ua

НАУКОВА БІОГРАФІЯ ПРОФЕСОРА РДГУ КАРПЕНЧУК СВІТЛАНИ ГРИГОРІВНИ: РЕФЛЕКСІЯ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ

Анотація: У публікації представлено наукову біографію Світлани Григорівни Карпенчук – доктора педагогічних наук, професора, академіка Української Академії Акмеологічних наук, професора кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету. Систематизовано професійні досягнення вченої. Доведено, що Світлана Григорівна була високоосвіченим, професійним, інноваційним, креативним, високоморальним науковцем і педагогом. Її наукові праці є знаковими доробками у розвитку вітчизняної освіти, виховання, науки, педагогіки.

Ключові слова: наукова біографія, С. Г. Карпенчук, освіта, виховання, педагогіка.